

Keinosen eroprosessi

Keinosen eroon on liitetty keksittyjä ja virheellisiä näkemyksiä, joten on syytä tarkastella Keinosen eroprosessia systemaattisesti.

Keinonen kävi syksyllä 1968 vetoamassa presidenttiin puolustusmäärärahojen korottamisen puolesta, mutta sai tylyn vastaanoton, eikä määrärahojen nostolle kannatusta herunut. **Kekkonen** oli todennut Keinoselle, että **Simeliuskin** oli samassa asiassa käynyt hänen puheillaan, vieläpä uhannut erolla ellei hänen vaatimuksiinsa suostuttaisi. Presidentti oli ilmoittanut Simeliukselle, ettei hän myöntäisi eroa heti mutta kylläkin puolen vuoden kuluttua. (Huipulla s.164)

Palattuaan presidentin luota Keinonen kertoi kotiväelle ensimmäistä kertaa eroaikeestaan kun hän totesi: ”*Puolen vuoden kuluttua jätän eroanomukseni*” (Huipulla s.165).

Kenraalikunnan kokouksessa Luonetjärvellä 19.-20.2.1969 Keinonen oli ottanut puheeksi eronsa ja ilmoittanut voimakkain sanoin turhautumisensa ”*täysin toivottomalta näyttävään puolustusvoimien kehittämistehtävään*”. Kenraali Kaarlo Leinonen on kertonut tämän L. A. Puntilalle 28.4.1969. (Puntilan muistiinpanot) Airio s.207

Tässä vaiheessa Keinonen oli keskustellut erostaan veljensä Väinö Keinosen kanssa ja todennut, että määrärahojen pudotus vei pohjan puolustuslaitoksen kehittämistoimilta, ja hän eroaa, koska ”ei halua olla virassaan tyhjän panttina”.(Keskustelua seuranneen fil. tri Kaija Keinosen haastattelu 31.1.2009)

Keinonen lähetti 18.4.1969 viestin erostaan presidentille, joka kirjasi päiväkirjaansa, ”*hän tulee pyytämään eroa puolustusvoimain komentajan tehtävästä ja armeijasta*”. Presidentti lisäsi päiväkirjaansa ”*En helposti alistu ajojahtiin*” ja ilmoitti Keinoselle, että eroanomusta ei saa jättää.

Keinonen asetti jatkamisensa ehdoksi, että puolustusministeriö ei enää syötä lehdistölle tosiasioiden vastaista tietoa ja johda yleisöä harhaan vaan antaa puolustusvoimain komentajalle työrauhan. Keinoselle viestitettiin, että presidentti toivoo hänen jatkavan.

Puolustusmäärärahojen jatkuva ja huomattava pudotus oli vienyt pohjan suunnitelluilta armeijan kehittämisohjelmilta ja oli perussyynä eroanomukselle (ks.edellä). Lisäksi vihamielisessä ympäristössä työskentely oli lisännyt aktiivisen uudistajan turhautumista. Ministeriön masinoima nimimerkkien suojassa tapahtuva negatiivinen lehtikirjoittelu jatkui. Viimeinen pisara oli, että puolustusministeriön kansliapäällikkö Pöyhösen toimeksiannosta pioneerikapteeni Siitosta oli kuulusteluissa painostettu ankarasti allekirjoittamaan totuudenvastainen pöytäkirja, jonka mukaan Keinonen olisi antanut jonkin lainvastaisen käskyn ja Keinoseen päästäisiin näin käsiksi. Palkkioksi oli luvattu pikainen ylennys majuriksi. Siitosen kieltäytyessä allekirjoittamasta hänet oli uhattu erottaa armeijasta.

Keinonen katsoi, että hänen presidentille antamansa lupaus ei ole voimassa, koska ministeriötä ei ole pantu kuriin.

Nämä seikat johtivat siihen, että hän päätti toteuttaa jo aikaisemmin ilmoittamansa eroaikeen ja jättää eroanomuksen vastoin presidentin nimenomaista kieltoa.

Puolustusmäärärahoja käsittelevä eropäiväkäskey laadittiin meillä 24.4.1969, ja julkaistiin seuraavana päivänä 25.4.69. Eropäiväksi hän suunnitteli 3.6.1969, jotta uusi komentaja astuisi virkaan puolustusvoimien lippujuhlapäiväksi 4.6.1969

Presidentti yritti estää Keinosen eron vielä eroilmoituksen jättöpäivänä saatuaan siitä tiedon Lappiin; ”ei mitään eroa” viestitti UKK (Suorttanen 1996). Tämä ei kuitenkaan enää vaikuttanut asiaan. Keinonen oli päätöksensä tehnyt ja järjesti iltapäivällä 25.4.1969 tiedotustilaisuuden, jossa hän kertoi julkiselle sanalle eroavansa ja jakoi eropäiväkäskeynsä.

PUOLUSTUSVOIMAIN KOMENTAJAN PÄIVÄKÄSKY

Olen tänään jättänyt eroanomukseni.

Päätöksen eroamisestani tein jo viime vuoden syksyllä, jolloin ennestäänkin niukkoja puolustusmäärärahoja tuntuvasti vähennettiin. Ellei puolustuslaitoksen määrärahalanteessa lähivuosina tapahdu merkittävää paranemista, jäävät materiaalisen valmiuden kohottamiseksi laaditut suunnitelmat toteutumatta.

Toivon, että seuraajani onnistuu kehittämään puolustuslaitostamme sille annettujen tehtävien edellyttämällä tavalla.

Työn maanpuolustuksen hyväksi on jatkettava hellittämättä, kunnes pysyvä rauhantila maailmassa saavutetaan.

Puolustusvoimain komentaja

Jalkaväenkenraali

Yrjö Keinonen.

Me eroprosessissa tiiviisti mukana olleina tiedämme vuoren varmasti, että Keinosen eropäätös oli peruuttamaton. Sinä iltana (24.4.69), jolloin eropäiväkäskey kodissamme laadittiin, Keinonen jo pohdiskeli, mistä hankkisi asunnon ja muita eteen tulevia käytännön kysymyksiä.

Kaikissa tiedotusvälineissä Keinosen ero oli seuraavien päivien ajan pääuutinen. Poliitikkojen päätöksillä niukentuneet puolustusmäärärahat olivat aiheena lehtien pääkirjoituksissa, joissa tuli esille myös **Keinoseen kohdistunut ”henkilökohtainen ajojahti ja häväistyskampanja” ja ”oikeiston propagandakampanja” Keinosta vastaan.** (sanomalehti Ilkka 26.4.1968)

Kun Keinonen julkaisi eropäiväkäskeynsä vastoin presidentin toistuvaa kieltoa hän halusi nopealla julkistamisella varmistaa, että presidentti varmasti eron myöntää.

Myös Airion väitöskirja vahvistaa tämän (s. 214): *Puntila kirjoitti 27.4. tapahtumista: ”Partanen sanoi Yrjö Keinosen juuri viisi minuuttia aikaisemmin hänelle soittaneen ja selvittäneen minkä vuoksi hän oli pitänyt kiirettä anomuksensa jättämisellä. Hän epäili, että häntä kenties tultaisiin painostamaan lykkäämään eroanomustaan, jos tasavallan presidentti ehtisi tulla paikalle.*

Kolme päivää eropäiväkäskeyn julkaisemisen jälkeen 28.4.1969 Keinosella oli jäähyväistapaamiset NL:n (tulkkina kapteeni Esa Seppänen) ja Ruotsin sotilasasiamiehen kanssa. Näissä Keinosen virkapaikalla pääesikunnassa tapahtuneissa lyhyissä tapaamisissa hän kertoi eroonsa johtaneista syistä: Alenevat määrärahat, oikeiston hyökkäys häntä vastaan; lisäksi Keinonen oli todennut, että kannattaa hyviä suhteita NL:n kanssa. Keinonen halusi tehdä selväksi, että hänen eroilmoituksensa ei ollut vastalause harjoitetulle ulkopoliitiikalle.

Keinonen kertoi näistä tapaamisista heti tuoreeltaan saman päivän iltana meille (Marja ja Seppo Lappi sekä Irma Keinonen). NL:n sotilasasiamies Mantrov oli muun muassa ihmetellyt voiko puolustusvoimain komentaja tällä tavalla ilmoittaa eroavansa virastaan ja jättää eroanomuksensa. Keinonen kertoi todenneensa, että Suomessa tämä on mahdollista. Keskustelussamme tuli selväksi, että kyseessä oli ajan yya-henkeen kuuluva kohtelias jäähyväistapaaminen.

Kekkonen palasi Lapista hiihtämästä samana päivänä (28.4.) jolloin Keinonen oli tavannut sotilasasiamiehet, ja presidentti kirjoitti päiväkirjaansa *”Kertonut Mantroville, että häntä vastaan on viritetty oikeiston taholta hyökkäys. Hän on ollut aina läheisen yhteistyön kannalla NL:n kanssa ja on edelleen. Sen lisäksi päiväkirja paljastaa, että presidentille oli samassa yhteydessä toimitettu kellarijutusta ja muista asioista virheellistä tietoa, jolla presidentin asennetta Keinoseen saatiin muuttamaan kielteiseen suuntaan.*

Kekkonen oli jo suuttunut määrärahoja koskevasta eropäiväkäskystä ja siitä, että Keinonen oli jättänyt eroanomuksen vastoin presidentin toistuvaa kieltoa. Suuttumusta oli Juhani Suomen mukaan lisännyt se, että Keinonen oli NL:n sotilasasiamiehelle kertonut oikeistovoimien hyökkäyksestä häntä vastaan. Tässä Keinonen kertoi vain sen, minkä jokainen oli voinut todeta sanomalehdistä.

Keinonen tiesi Kekkonen raivostuvan eroanomuksen jättämisestä ja määrärahoja koskevasta eropäiväkäskystä, olihan Kekkonen elokuussa 1965 kirjeellään kieltänyt kenraaleita valittamasta julkisuudessa niukoista määrärahoista ja sanonut erottavansa valittajat.

Oli täysin selvää, että eropäätös oli peruuttamaton. Ei ole loogista väittää muuta.

Keinonen joutui aientamaan eroanomuksensa päivämäärää. Presidentti myönsi eron 1.5.1969 lukien.

Tänä päivänä olen minä antanut

jalkaväenkenraali Yrjö Ilmari Keinoselle hänen anomansa eron puolustusvoimain komentajan virasta 1.5.1969 lukien.

Helsingissä huhtikuun 29. päivänä 1969.

Tasavallan Presidentti

Urho Kekkonen

Keinonen kävi ilmoittautumassa presidentille eronsa vuoksi 2.5.1969. UKK:n päiväkirjatekstistäkin ilmenee, että määrärahapäiväkäsky ja eroanonus vastoin kieltoa olivat presidenttiä suuttaneet *”Keinonen luonani jäähyväisillä. Sanoin hänelle, että hän on päiväkäskyllään tehnyt karhunpalveluksen puolustusvoimille ja toiminut vastoin antamaansa sanaa.”*

Presidentin suuttumus ei näytä olleen pitkäaikaista. Kekkoselle on ilmeisesti selvinnyt varsin pian Keinosta vastaan nostettujen syytteiden perusteettomuus ja samalla se, että hänelle oli toimitettu kellarinlouhinnasta virheellistä tietoa. Presidentti totesi jo 7.12.1971 kansliapäällikölleen Antero Jyrängille: *”Keinonen on ilman muuta ollut paras tähänastisista puolustusvoimain komentajista.”* (Antero Jyrängin muistiinpanot)

Presidentti Kekkonen otti vielä myöhemmin kantaa erotapahtumiin, kun TV:ssä oli 28.10.1977 esitetty ohjelma *”Itse asiassa kuultuna – Yrjö Keinonen”*.

Esitystä seuraavana päivänä presidentin kuriiri toi Keinosen kotiin presidentin omakätisesti kirjoittaman tervehdyksen:

***Kiitokset rehdistä esiintymisestä
Kunnioittaen Urho Kekkonen***

Tällaista käsittääksemme varsin poikkeavaa presidentti Kekkonen kiitoskorttia ei voitane tulkita kuin siten, että presidentti yhtyi Keinosen kuvaukseen eron johtaneista tapahtumista. Tapahtumien kulku vastaa sitä, minkä olemme tässä asiakirjassa myös dokumenttipohjalta esittäneet ja ensikäden lähteinä todenneet ja Keinoselta itseltään kuulleet.

Tämä osuus haastattelusta on luettavissa kokonaisuudessaan Airion väitöskirjakritiikin liitteestä. [Itse asiassa kuultuna](#)

Esittämämme tarkastelu osoittaa, että Keinosen eropäätös on dokumentoitujen loogisesti etenevien tapahtumien ketju, joka päättyy eroanomukseen ja eron myöntämiseen, eikä tapahtumiin jää mitään spekuloitavaa.

Huolimatta kaikesta edellä esitetystä, Keinosen eropäiväkäskystä ja eroanomuksen jättämisestä tutkija Airio esittää väitöskirjassaan, että Keinonen ei halunnut erota (s.217). Airion toimintaa selittää se, että tällainen perusteeton spekulatio väite on pitänyt esittää, jotta päästään esittämään väite tuen pyytämisestä virassa pysymiselle.

Sotilasasiamiehen ja Keinosen keskustelussa oli heidän lisäksi läsnä vain tulkki Esa Seppänen. Ainoa kirjallinen dokumentti asiasta on Kekkonen päiväkirjamerkintä, joka on esitetty edellä. **Asian selvittämiseksi Seppo Lappi haastatteli 15.9.2006 evl. Esa Seppästä, joka oli toiminut tulkkina edellä mainitussa NL:n sotilasasiamiehen tapaamisessa. Haastattelussa tuli yksiselitteisesti selväksi, että Keinonen ei tuossa tapaamisessa esittänyt tukipyyntöä virassa pysymiselle eikä millekään muulle asialle. Esa Seppäsen mukaan spekulatiiviset kehittelivät hänen ”esimiehensä” ja ”ylemmät upseerit”.**

Tulkki Esa Seppänen on omissa lausunnoissaan ja kirjoituksissaan johtanut lukijoita harhaan, kun hän on esittänyt vain spekulatiivista väitettä, mutta jättänyt kertomatta olennaisen eli sen, että Keinonen ei esittänyt tukipyyntöä millekään asialle. Kyseiset spekulatiiviset lausunnot ja niiden pohjalta syntyneet kirjoitukset ovat antaneet asiasta totuudenvastaisen kuvan.

Spekulatio pysyy spekulatiivisena toistettiinpa sitä julkisuudessa kuinka monta kertaa tahansa.

Tuenpyyntöväitteillä ei siis ole totuuspohjaa. Ne ovat joutavanpäiväistä ja perusteetonta kenraali Keinosen panettelua.